

مقایسه عملکرد ارقام برنج در کشت مستقیم و نشائی

The yield comparision of rice varieties in direct seeding and transplanting method

سید جلیل نوربخشان^۱

چکیدہ

این بررسی به منظور مقایسه عملکرد و سایر ویژگی های ارقام برنج در شرایط کشت مستقیم و نشاء کاری در دشر جونقان واقع در استان چهارمحال و بختیاری در سال ۱۳۷۵ اجرا گردید. ارقام مورد بررسی شامل لاین های ۴، ۳۰ و ۶۵ منتخب از توده های محلی برنج استان، رقم 241RCTN90 ورقم گرده محلی جونقان بودند. آزمایش به صورت فاکتوریل با پنج رقم و دو روش کشت مستقیم و نشاء کاری در قالب بلوک های کامل تصادفی با سه تکرار اجرا گردید. زمان کاشت نشاء همزمان با کشت مستقیم ارقام ذکر شده بود. برداشت نیز هم زمان با برداشت برنج منطقه صورت گرفت و صفات مورد نظر نیز بررسی شدند. نتایج حاصل بیانگر آن بود که هیچ کدام از ارقام مورد بررسی در شرایط کشت مستقیم نسبت به گرده محلی جونقان عملکرد بیشتری تولید نکردند و حتی دوره رشد این ارقام با توجه بر محدودیت فصل رشد از نظر درجه حرارت اتمام نرسید. مقایسه عملکرد در شرایط کشت نشاء و مستقیم نشان داد که عملکرد بیشتری از کشت نشاء ارقام مورد بررسی نسبت به کشت مستقیم حاصل گردید و لاین ۶۵ با ۵۶۰۰ کیلوگرم در هکتار در شرایط نشاء کاری بیشترین عملکرد را تولید نمود. سایر اجزاء و صفات ارقام در کشت مستقیم نیز نسبت به کشت نشاء کاهش معنی داری را داشتند.

واژه‌های کلیدی: برنج، عملکرد، کشت مستقیم و کشت نشانی.

مقدمه

از ریزش اولین بارندگی صورت می‌گیرد و پس از آن بذر سطح مزرعه پخش می‌گردد یا توسط دستگاه در عمق ۲/۵ تا ۷ سانتیمتری خاک روی ردیف‌های ۲۰ تا ۲۵ سانتیمتری کاشته می‌شود. سبز شدن و استقرار گیاه در این روش متکی به بارندگی و مقدار آن می‌باشد. این روش از کاشت (کشت مستقیم در شرایط بدون آبیاری) بیشتر در کشورهای آسیای انجام می‌پذیرد. در امریکا نیز کشت برنج به صورت مستقیم می‌باشد. در این کشور به دو روش عمده کشت مستقیم برنج انجام می‌شود (Westcot et al., 1989). در شیوه اول (Dry seeding = Drill seeding) ابتدا تپه زمین صورت

کشت برنج در دنیا در شرایط آبیاری و بدون آبیاری صورت می‌گیرد که بر اساس گزارش هاگ (Huck, 1982) سطح زیرکشت برنج در شرایط آبیاری و بدون آبیاری (متکی به بارندگی) در دنیا تقریباً یکسان می‌باشد. روش کاشت برنج به طریق مستقیم و نشاء کاری در دنیا انجام می‌شود (Chatterjee and Mait, 1979). در روش مستقیم، بذر مستقیماً در سطح مزرعه پخش می‌گردد. این روش ازکاشت بیشتر در شرایط بدون آبیاری (متکی به بارندگی) انجام می‌شود. معمولاً تهیه زمین قبل از فصل بارندگی انجام می‌شود و تسطیح آن بعد

تاریخ دریافت: ۱۳۷۹/۲/۴

۱- مرکز تحقیقات کشاورزی چهار محال و بختیاری - شهرکرد